

آشنایی با مهارت‌های هوش هیجانی
و ضرورت آموزش این مهارت‌ها

بخش اول

مدرسه، موجودی که نفس می‌کشد

ترجمه‌ی: مهشید باستانی پورمقدم

اشاره

«اشک توی هر دو چشمش حلقه زده بود و فقط منتظر تلنگری بود تا مثل ابر بهار گریه کند. گوشه‌ی حیاط، تک و تنها ایستاده بود و به بازی هم‌کلاسی‌هایش نگاه می‌کرد. دلش لک زده بود برای این که یک بار هم از او بخواهند با آن‌ها بازی کند و تازه مثل خیلی از بچه‌ها، سر این که در گروه آن‌ها باشد یا گروه مقابل، دعا کند. اما هیچ وقت، حتی برای یک بار، هیچ کس از او نخواستند بود با آن‌ها بازی کند. او شاگرد اول کلاس بود. بارها به همه‌ی هم‌کلاسی‌هایش کمک کرده بود؛ چون به او یاد داده بودند باید به دیگران کمک کند، اما هیچ وقت به او یاد نداده بودند چه طور با دیگران ارتباط برقرار کند...»

این حکایت خیلی از بچه‌هایی است که با وجود برخورداری از بهره‌ی هوشی بالا و به اصطلاح سرآمد بودن در درس و تحصیل، از هوش هیجانی کافی برخوردار نیستند و نمی‌دانند چه طور با دیگران ارتباط برقرار کنند؛ تا حدی که بعضی از آن‌ها حتی از بیان ساده‌ترین نیازها و اداره کردن خودشان هم عاجز هستند. در این شماره و شماره‌ی بعد، با مهارت‌های هوش هیجانی، امکان و ضرورت آموزش این مهارت‌ها در مدرسه‌ها و دلایل بی‌توجهی به آموزش این جنبه‌ی مهم از نیازهای دانش‌آموزان آشنا می‌شویم.

میراث اشتراک مجله‌های رشد

سرايط:

۱. واریز مبلغ ۲۰۰ هزار تومان به ازای هر شماره مجله درخواستی، به صورت علی‌الحساب به حساب شماره‌ی ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت شعبه سه راه آزادی (سرخه‌حصار) کد ۳۹۵ در وجه شرکت انست.
۲. ارسال اصل رزومه بانکی به همراه رزومه تکمیل شده اشتراک.

نام مجله:

نام و نام خانوادگی:

تاریخ تولد:

میزان تحصیلات:

تلفن:

نشانی کامل پستی:

استان:

شهرستان:

خیابان:

پلاک:

کد پستی:

مبلغ واریز شده:

شماره و تاریخ رسید بانکی:

آیا مایل به دریافت مجله درخواستی به صورت پست پیشگاز هستید؟ بله خیر

امضاء:

نشانی: تهران - صندوق پستی ۱۶۵۹۵۰۱۱
نشانی اینترنتی: www.roshdmag.ir
پست الکترونیک: Email:info@roshdmag.ir
شماره مشترکین: ۷۷۳۳۵۱۱۰ - ۷۷۳۳۶۶۵۶
شماره پیام‌گیر مجلات رشد: ۸۸۸۳۹۳۳۳ - ۰۱۶۸۲

یادآوری:
• هزینه برنشت مجله در صورت خوانا و کتیل نبودن نشانی، بر عهده مشترک است.
• عیدی شویع اشتراک مجله از زیر عنوان بزرگ اشتراک می‌باشد.
• برای هر شماره مجله بزرگ شویع یک شماره تکمیلی و ارسال کسب‌انحصاری بزرگ اشتراک نیز صورت قبول است.

آموزشی را نوعی ارزش‌گذاری مادی روی موضوع آموزش و پرورش بدانیم. در حقیقت، در بسیاری از سیستم‌های آموزشی، نگاه اقتصادی به موضوع آموزش و پرورش، بر فراهم کردن زمینه‌ی دستیابی دانش‌آموزان به اهدافشان، مقدم است.

• تشویق دانش‌آموزان به انجام برنامه‌ها، مهارت‌ها و کسب موفقیت‌های فردی، بیش از کسب موفقیت جمعی از طرف سیستم‌های آموزشی. از نگاهی دیگر، سیستم آموزشی - پرورشی فرد محور بر نوع جمع محور غلبه دارد.

• القا این تفکر به دانش‌آموزان که موفقیت تحصیلی، نوعی ویژگی است که باید در زمان و مکان خاصی به دست آید و برای دستیابی به آن، وجود مربی و آموزگار، ضروری است. این طرز تفکر، وابستگی آموزشی ایجاد می‌کند و امکان تجربه کردن، پیشرفت و برقراری ارتباط با دیگران را از دانش‌آموزان می‌گیرد.

• تأکید بر تفکر عقلانی، بدون توجه به نیازهای عاطفی دانش‌آموزان و ضرورت آموزش مهارت برقراری ارتباط با دیگران.

علاوه بر این، در بسیاری از سیستم‌های آموزشی، حتی سیستم‌هایی که به ظاهر روش‌های آموزشی - پرورشی پیشرفته محسوب می‌شوند، دانش‌آموزان را با این ایده و باور آموزش می‌دهند که آنها باید در جامعه‌ی بزرگسالان وارد شوند و زندگی کنند. به همین دلیل، از همان ابتدا باید هرچه زودتر، دوره‌های کودکی و نوجوانی را پشت سر بگذارند و وارد دنیای بزرگسالان شوند. به دنبال این تفکر اشتباه، اکنون در بسیاری از جوامع، فاصله‌ی بین کودکی و بزرگسالی بسیار اندک و یا حتی مفقود شده است و کودکان و نوجوانان، بدون فراگیری مهارت‌های ویژه‌ی سنشان، به ناگاه وارد دوره‌ی بزرگسالی می‌شوند.

به همین دلیل، آن‌ها مهارت لازم برای برقراری ارتباط با همسالان، و نشان دادن هیجان‌های درونی مثبت و منفی را ندارند و در یک کلام، فاقد مهارت‌های هوش هیجانی هستند. این ناتوانی، بی‌تردید روی رفتارهای فردی و اجتماعی آن‌ها به شدت تأثیرگذار است و کمترین تأثیر آن، دور ماندن از جمع و ناتوانی در برقراری ارتباط با دیگران است. در شمارهی بعدی، ادامه‌ی مطلب را پی‌گیری کنید.

منابع

<http://www.Connected.org/learn/school.html>

اکنون پژوهشگران مسائلی تربیتی - آموزشی، مدرسه را به عنوان موجودی زنده می‌شناسند و تعریف می‌کنند؛ موجودی که می‌تواند رشد و پیشرفت کند و همراه با آن چه در آن وجود دارد، با محیط خود

ارتباط برقرار کند؛ به نحوی که این مجموعه‌ی زنده، روی محیطی که در آن قرار دارد و محیط نیز روی این موجود زنده، تأثیر می‌گذارد.

این تعریف در واقع استعاره‌ای است برای اثرگذاری، پویایی و یا لزوم وجود چنین شرایطی در مدرسه. از سوی دیگر، با این تعریف، مدرسه موجود زنده‌ای است که هیجان‌ها و نابسامانی‌های درون سازمانی و بیرون از آن، می‌تواند به شدت روی عملکرد این مجموعه تأثیر بگذارد.

بی‌تردید یکی از شاخص‌ترین و اصلی‌ترین ساختارها در این موجود زنده، دانش‌آموزان هستند؛ موجوداتی که باید از مجموعه‌ی بزرگ‌تر یعنی مدرسه، نکاتی را بیاموزند؛ نکاتی که اکنون و آینده‌ی آن‌ها را بسازند. اما این آموزش تنها به آموزش مطالب درسی محدود نمی‌شود. فراگیری رفتارهای اجتماعی - فردی و در یک نگاه کلی، مهارت‌های زندگی، یکی از مهم‌ترین نیازهای دانش‌آموزان است.

از نگاهی دیگر، دانش‌آموزان به ویژه از دوره‌ی ابتدایی، باید بتوانند، یا بهتر بگوییم، باید بیاموزند، چگونه نیازها و احساسات خود و دیگران را بشناسند و از این طریق، مهارت برقراری ارتباط با دیگران را بیاموزند. به مجموعه‌ی این مهارت‌ها، «هوش هیجانی یا عاطفی» گفته می‌شود. از نگاه پژوهشگران امر تعلیم و تربیت، دانش‌آموزی که این مهارت‌ها را نیاموخته باشد، بخش مهمی از روند آموزش و پرورش او، دچار نقص و اختلال جدی است.

زیربنای آموزش امروز

برخلاف نگاه پژوهشگران به امر تعلیم و تربیت، زیربنای آموزش و پرورش مدرسه‌های امروز، بر مبنای آموزش، بدون پرورش مهارت‌های زندگی، شکل گرفته است. از طرف دیگر، فعالیت‌ها و موفقیت‌های فردی، بیش از فعالیت‌ها و موفقیت‌های گروهی مورد توجه قرار می‌گیرند. شاید بتوان شاخص‌ترین نواقص آموزشی - پرورشی مدرسه‌ها و دلیل بی‌توجهی آن‌ها به پرورش هوش هیجانی را این‌طور خلاصه کرد:

• توجه به کمیت آموزش، بیش از کیفیت آن. بگذارید این نقص